

मन्थली नगरपालिकाको

नगर उपप्रमुखद्वारा प्रस्तुत आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम

यस गौरवमय नगर सभाका सभाध्यक्ष एवं नगर प्रमुखज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, नगर सभा सदस्यज्यूहरू, उपस्थित कर्मचारी तथा सञ्चारकर्मी मित्रहरू,

नेपालको संविधानको भाग १९ धारा २३० तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७१ वमोजिम यस मन्थली नगरपालिकाको उप-प्रमुखको हैसियतले यस गरिमामय सभाको अधिवेशन समक्ष आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न उपस्थित भएको छु। नेपाली जनताले आफै चुनेर पठाएको प्रतिनिधिले संविधान सभाबाट पारित गरी बनाएको संविधानले निर्दिष्ट गरेको कर्तव्य र दायित्व समेतको बोध गर्दै यस महत्वपूर्ण घडीमा देशलाई प्रजातन्त्र, लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणालीको युग सम्म ल्याउनको लागि विगतका कालखण्डमा जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने ज्ञात अज्ञात महान शहीदहरू प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै राष्ट्रियता, नागरिक स्वतन्त्रता र मुक्तिका लागि जीवन पर्यन्त संघर्ष गर्नु हुने सबै नेतागणहरूमा हार्दिक नमन तथा सम्मान ब्यक्त गर्न चाहन्छु।

जनताको नजिकको सरकारको हिसावले जनअपेक्षा अनुसार कार्य गर्न यस नगरपालिका अहोरात्र प्रतिवद्ध रहेको व्यहोरा उपस्थित सबैमा अवगत गराउन चाहन्छु। यस गौरवमय सभा मार्फत नगरपालिकाको हित चाहने, विकास र सम्बृद्धिको यात्रामा सहयात्रा गर्ने समस्त शुभचिन्तक व्यक्तित्वहरू, सहयोगी संघ संस्था, राजनैतिक दल, सबै संचारकर्मी मित्रहरू लगायत नगरवासी समस्त आमाबुबा दाजुभाई दिदीबहिनी हरूलाई हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु।

मन्थली नगरपालिकाको प्रथम आवधिक योजना, हाम्रा नीति तथा कार्यक्रम, विभिन्न राजनैतिक दलका घोषणापत्र मार्फत भएका प्रतिवद्धता एवं पूर्व जनप्रतिनिधि ज्यूहरूले बजेट तर्जुमा र कार्यान्वयनका सन्दर्भमा संस्थागतरूपमा हासिल गरेका अनुभव, नगर कार्यपालिका तथा नगर सभाका सदस्यज्यूहरू, विषयगत समिति, निजी क्षेत्र, विकास साझेदार गैह्र सरकारी संस्थाका महत्वपूर्ण सुझावहरू, नगरवासीको तर्फबाट प्राप्त सुझावहरू समेतका आधारमा यो बजेट तयार गरिएको छ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म यस बजेट तर्जुमाका चरणमा देखिएका मुख्य मुख्य चुनौतीलाई उल्लेख गर्न चाहन्छु :

- मुलुकमा देखिएको विद्यमान आर्थिक असहजताको कारणले यस नगरपालिकामा विगत आ.व. मा पेश भएको बजेटको तुलनामा आगामी वर्षको बजेटको आकार संकुचन हुन पुगेको छ।

- चालु प्रकृतिका खर्चमा हुने वृद्धिले पूँजीगत खर्च न्यून भई विकासका गतिविधिहरूको प्रतिशतमा कमी आउन सक्ने अवस्थालाई हेर्दा पूँजीगत स्रोत व्यवस्थापनमा चाप परेको तथा पूँजीगत खर्च बढाउनको निमित्त प्राथमिकता र दीर्घकालीन प्रकृतिका आयोजना प्राथमिकीकरण र सोही अनुसारका आयोजना छनौट गर्नुपर्ने अवस्था छ ।
- प्रक्षेपित वजेटमा आन्तरिक आयको हिस्सा अत्यन्तै न्यून रहेकोले आम्दानी र खर्चको सन्तुलनको लागि आन्तरिक राजस्वको क्षेत्रहरू पहिचान गर्न , करको दायरा वढाउन चुनौतीपूर्ण रहेको छ ।
- संघ र प्रदेशबाट प्राप्त समपूरक अनुदान सालवसाली रूपमा खर्च हुन नसक्दा बाँकी कामको दायित्व आगामी आर्थिक बर्षमा पुरा गर्नुपर्ने हुँदा बजेटमा चाप पर्न गएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय ,

अब म चालु आर्थिक वर्ष २०७९/०८०को हालसम्म भएका वित्तीय गतिविधिहरूको बारेमा संक्षिप्त जानकारी गराउने अनुमति चाहन्छु ।

- चालु आर्थिक वर्षका लागि विनियोजित भएको कुल रकम रु १ अरब १३ करोड ३८ लाख ८५ हजार ३४ रुपैया रहेको छ । जसमध्ये कुल रकमको रु ७१ करोड ८८ लाख ८८ हजार ५ सय ५७ रुपैया खर्च भएको छ यसको औषत खर्च ६३ .४ प्रतिशत हुन आउँछ ,चालु खर्च तर्फ भने ६८.०९ प्रतिशत र पूँजीगत खर्च तर्फ ५५.०२ प्रतिशत वित्तीय प्रगति हासिल भएको छ ।
- आन्तरिक राजश्व परिचालन तर्फ चालु आर्थिक वर्षका लागि रु ३ करोड ७३ लाख प्रक्षेपण गरिएकोमा असार ८ गते सम्म कुल रु २ करोड ३६ लाख ८९ हजार ९ सय ३८ रुपैया मात्र प्राप्त भएको छ । यो कूल प्रक्षेपित आम्दानीको ६३ .५१ प्रतिशत हो ।

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को वजेटका उद्देश्य र प्राथमिकतालाई संक्षिप्त रूपमा राख्ने अनुमति चाहन्छु ।

● वजेटका मुख्य उद्देश्यहरू

क.नगरपालिकाको अर्थतन्त्र गतिशील बनाई दिगो आर्थिक वृद्धि हासिल गर्ने

ख. आधारभूत सेवा र अत्यावाश्यक सेवाको सुनिश्चित गर्ने

ग.सुशासन कायम गरी कानूनी शासनको प्रभावकारितामा अभिवृद्धि गर्ने

घ. आन्तरिक राजश्वका क्षेत्रहरूको पहिचान गरी सक्षम र दिगो आर्थिक स्रोतको विकास गर्ने

ड. नगरको पूर्वाधार विकासलाई दिगो भरपर्दो र उपयोगी बनाउने

● वजेटका उद्देश्यहरू हासिल गर्न मैले निम्नानुसार प्राथमिकताहरू निर्धारण गरेको छु ।

क. नगरपालिका केन्द्रसंग वडा कार्यालय जोड्ने सडकहरूलाई कालोपत्रे गरी अन्य सडक स्तरोन्नति गरी यातायात व्यवस्थालाई सहज बनाईनेछ ।

ख. बालमैत्री नगरपालिका घोषणा र अन्तरसम्बन्धित क्षेत्रगत सुधार गरिनेछ ।

ग. आर्थिक क्षेत्रको सवलीकरणको लागि संस्थागत तथा निजी लगानी साझेदारी गरिनेछ ।

घ. उद्यमशीलता प्रवर्धन र स्वरोजगारका क्षेत्रहरू पहिचान गरिनेछ ।

ड. धार्मिक, सांस्कृतिक क्षेत्रको पहिचान तथा संरक्षण गरी पर्यटन क्षेत्रको प्रवर्धन गरिनेछ ।

च. सुशासनको माध्यमबाट सेवा प्रवाह सरल र नागरिकमैत्री बनाईनेछ ।

सभाध्यक्ष महोदय

- अव म मन्थली नगरपालिकाको राजश्व परामर्श समितिको सुझाव र प्रचलित कानून वमोजिम प्राप्त हुने आम्दानीका शीर्षकहरू सभा समक्ष पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु ।
- यस नगरपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा कूल आम्दानी जम्मा रू १ अर्ब ४ करोड ५४ लाख ९२ हजार ८ सय ३७ रुपैया प्रक्षेपण गरेको छु । प्रक्षेपित बजेटका अनुमानित आम्दानीका शीर्षकहरू निम्नानुसार छन् ।
- सङ्घीय वित्तीय समानीकरण अनुदान रु १८ करोड ४४ लाख ।
- सङ्घीय राजस्व बाँडफाँड रु १२ करोड ६५ लाख ३८ हजार
- बागमती प्रदेश वित्तीय समानीकरण अनुदान रु २ करोड ५ लाख ८३ हजार ।
- बागमती प्रदेश राजश्व बाँडफाँड रु ५ करोड २३ लाख ६५ हजार ८ सय ३७ रुपैया ।
- आन्तरिक स्रोत रु ४ करोड ४० लाख ।
- मालपोत रजिस्ट्रेसन शुल्क रु ९० लाख ।
- सशर्त अनुदान चालु (सङ्घीय सरकार) रु ४१ करोड ६७ लाख ।
- सशर्त अनुदान पूँजीगत (सङ्घीय सरकार) रु ६१ लाख
- सशर्त अनुदान बागमती प्रदेशबाट रु २ करोड ८ लाख ६ हजार ।

- संघीय समपूरक अनुदान साझेदारी रु १ करोड ६५ लाख
- संघ विशेष अनुदान रु ५० लाख ।
- बागमती प्रदेश समपूरक अनुदान रु. ४ करोड ।
- बागमती प्रदेश विशेष अनुदान रु. ७० लाख
- सडक बोर्ड नेपाल रु. ५० लाख ।
- जलबिद्युत रोयल्टी रु. ३५ लाख
- नगद लागत साझेदारी(जनसहभागिता) रु. ३० लाख
- आन्तरिक आय दहत्तर बहत्तर बापत रु १ करोड
- संचित कोष (बैंक मौज्दात रकम) रु.८ करोड ।

सडक बोर्ड तर्फ रु ५० लाख , हेफर तर्फ ३४ लाख र RHEST तर्फ रु १ करोड जस्ता साझेदारी निकायहरूवाट हुने अनुमानित आयको रकम नगरपालिकाको स्थानीय तहको SuTRA प्रविष्टि गरिएको छैन ।

अव म आगामी आ.व.२०८०/०८१ को लागि स्रोत अनुमान तथा वजेट सीमा निर्धारण समितिले सिफारिस गरेको सीमा भित्र रही नगर भित्र सञ्चालन हुने प्रमुख कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूका लागि क्षेत्रगत रकम विनियोजनको प्रस्ताव पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

वडामा हुने विनियोजन

- संघ, प्रदेश र आन्तरिक आयका सबै स्रोतहरूमा भएको कटौतीको कारण आयमा परेको दवाव र न्यूनता समेतलाई मध्यनजर गर्दागर्दै पनि वडाको कार्यक्षेत्रभित्र कार्य सम्पन्न गर्ने अवस्थालाई मुख्य प्राथमिकतामा राखी प्रत्येक वडामा न्यूनतम अनुदानका लागि ७ करोड र भूगोल, जनसंख्या, गरिवी र राजश्वलाई आधारमानी सुत्रमा आधारित ३ करोड गरी कूल जम्मा रु.१० करोड विनियोजन गरेको छु । सम्बन्धित क्षेत्रबाट प्रतिनिधित्व गर्नुहुने कार्यपालिकाका सदस्यहरूको सिफारिसमा तत् तत् क्षेत्रमा खर्च हुने गरी रु ४० लाख वजेट व्यवस्था गरेको छु ।

पूर्वाधार विकास

- नगरको पूर्वाधारलाई दिगो , भरपर्दो र टिकाउ हुने गरी विकास गर्ने कार्यमा वडाको भूमिका समेतलाई मनन गरी पूर्वाधारको आवश्यकता र अपनत्व नागरिक तहसम्म अनुभूत हुनेगरि वडा र नगर

हातेमालो गर्दै अगाडी बढ्न नगर वडामा साझेदारी, पूर्वाधार विकासमा बरावरी भन्ने आशयलाई पूर्णता दिन वडाले रू. १५ लाख साझेदारी गरेमा नगरबाट शतप्रतिशत रकम थप गरी आयोजना संचालनका लागि कूल रू २ करोड १० लाख विनियोजन गरेको छु ।

- नगरवासीको पूर्वाधारमा लगानी वृद्धि गरी अत्यवाश्यक पूर्वाधारजन्य क्षेत्रको आयोजनालाई सम्बोधन गर्ने र नागरिकसंगको साझेदारी गरी विकास निर्माणमा अपनत्व हुने गुणस्तर कायम गर्न जनसरोकारको महत्वलाई महशुस हुनेगरी पूर्वाधार निर्माण तर्फ नगरको रू ७० लाख र उपभोक्ता समितिको नगद साझेदारी रू ३० लाख गरी जम्मा रू १ करोड विनियोजन गरेको छु ।
- अत्यवाश्यक र नागरिकसंग सरोकार राख्ने साना पूर्वाधारजन्य आयोजना सम्पन्न गर्न साना पूर्वाधार तर्फ रू. ८० लाख र उप प्रमुख संग पूर्वाधार विकास कार्यक्रमको लागि २० लाख गरी कूल १ करोड रुपैया विनियोजन गरेको छु ।
- मन्थली नगरपालिकाको महत्वपूर्ण धार्मिक तथा पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा रहेको थानापति महादेव मन्दिरको पूर्वाधार विकास गरी पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकास गर्न उक्त क्षेत्रलाई गन्तव्यको रूपमा बिकास गर्न मन्दिर परिसर क्षेत्र भित्र (DPR) बमोजिमको कार्य गर्न हाललाई रू. १५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- सङ्घीय समपुरक दायित्व रू १ करोड ६५ लाख, बागमती प्रदेश सशर्त अनुदान रू ४ करोड तथा नयाँवडा कार्यालयभवन निर्माणका लागि नगरबाट रू. १ करोड , सडक बोर्ड नेपाल संग साझेदारी रू ३३ लाख गरी कुल ६ करोड ९८ लाख रुपैया विनियोजन गरेको छु ।

आर्थिक विकास क्षेत्र

- कृषि क्षेत्रको समग्र विकासका लागि रू ७८ लाख वजेट विनियोजन गरेको छु ।
- पशुपंक्षी विकासका समग्र कार्यक्रमहरु सञ्चालनका लागि रू १ करोड ६ लाख ८४ हजार ५ सय १६ वजेट विनियोजन गरेको छु ।
- सहकारी संस्थाहरुको नियमन गरी सुशासन प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यका साथ समग्र सहकारी क्षेत्रको लागि रू. १० लाख वजेट विनियोजन गरेको छु ।
- नागरिकहरुमा उद्यमशीलताको विकास गरी नगरपालिकालाई लघु उद्यमशील नगरको रूपमा स्थापित गर्न लघु उद्यम विकासका कार्यक्रमहरु उद्यमशिलता, सीप विकास तालिम र स्तरोन्नति गर्नका लागि आवश्यक सीप तथा प्रविधि र वजारीकरणका माध्यमवाट गरिवी निवारणमा सहयोग पुर्याउने

अभिप्रायले लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु ३० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

- पर्यटकीय गन्तव्यको पहिचान गरी नगरपालिकालाई आन्तरिक र बाह्य पर्यटकहरूको पर्यटन गन्तव्यको रूपमा विकास गर्न धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक क्षेत्रहरूको प्रचार प्रसार लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
- “ सिंचाईमा लगानी सुख्खा क्षेत्रमा पानी” भन्ने मूल नाराको साथ मन्थली नगरपालिका भित्रको आवश्यक स्थानमा संघ र प्रदेशका आयोजनासंग दोहोरोपन नहुने गरी सिंचाईको व्यवस्थापन गर्नको लागि रु २० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- बाणिज्य क्षेत्रसंग सहकार्य गरी बाणिज्य क्षेत्रको सुधार मार्फत नगरवासीको ब्यापार व्यवसायको क्षेत्रमा संस्थागत सुधार गर्न आयआर्जनको सम्भावनालाई सवल बनाउन नगर क्षेत्रभित्र भित्र रहेका निजी क्षेत्र संघ संस्थाहरूसंगको साझेदारी मार्फत आवश्यक कार्यको लागि रु १० लाख बजेट विनियोजन गरको छु ।
- नगरपालिकाको आन्तरिक आम्दानीमा गुणात्मक वृद्धि गर्न नगरपालिकाको आम्दानी र विनियोजनको बीचमा देखिएको खाडल न्यूनीकरण गर्न , कर र गैह्रकर राजश्वको दायरा पहिचान गर्न, समग्र नगरपालिकाको आन्तरिक आयमा वृद्धि गर्न यस क्षेत्रको विकासको लागि रु २५ लाख ६२ हजार २५ रुपैया विनियोजन गरको छु ।

सामाजिक विकास क्षेत्र

- विद्यार्थी संख्या र भौगोलिक अवस्थाको आधारमा विद्यालय समायोजन, कक्षा घटाउने र विद्यालयगत दरवन्दी निर्धारण गरी सबै माध्यमिक तहका कक्षा ९ र १० तथा आधारभूत तहका कक्षा ६देखि ८ सम्मका विद्यालयमा अङ्ग्रेजी, गणित तथा विज्ञान विषय अङ्ग्रेजी माध्यमबाट पठनपाठन गर्न र कक्षा १ देखि ८ सम्मको स्थानीय पाठ्यक्रमको सन्दर्भ सामग्री विकास गरी प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गराउनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- शैक्षिक क्यालेन्डर बमोजिम कार्यक्रम कार्यान्वयन, उत्कृष्ट शिक्षकलाई सम्मान , उपचारात्मक शिक्षण प्रणाली संचालन , मुख्य विषयहरूको घुम्ती परीक्षा मूल्यांकन समेतको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।
- विद्यालय शिक्षा गुणस्तरीय र प्रविधिमैत्री बनाउन विद्यालयहरूमा ICT को प्रयोग, शिक्षकहरूको क्षमता अभिवृद्धि, विद्यालयहरूमा अतिरिक्त क्रियाकलापहरू, स्काउट टुप, जुनियर रेडक्रस सर्कल र

बाल समूहहरूलाई क्रियाशील गरी शैक्षिक सुधार कार्यक्रमहरू सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छ ।

- "स्वास्थ्यको लागि खेलकुद, राष्ट्रका लागि खेलकुद" भन्ने मुल नारालाई व्यवहारमा उतार्न क्लवहरू मार्फत खेलगतिविधि सञ्चालन गर्न र अन्तरपालिकामा हुने खेलकुद प्रतियोगितामा सहभागिताका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छ ।
- शिक्षा युवा तथा खेलकुदको समग्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु ३ करोड ८१ लाख ३६ हजार बजेट विनियोजन गरेको छ ।
- स्वास्थ्य सेवालाई थप प्रभावकारी बनाई मन्थलीवासीको स्वास्थ्य सेवा तथा सुबिधाको पहुँचलाई सहज बनाउन मन्थली अस्पतालमा आगामी वर्ष बाट भिटामिन के,बि, डी, क्याल्सियम , थाईराईड परीक्षण को लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छ ।
- नागरिकहरूको स्वास्थ्य उपचारमा सहजता ल्याउनका लागि स्वास्थ्य वीमा कार्यक्रमको दायरा वढाउन र समुदाय स्तरमा विशिष्ट स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन प्रत्येक वडामा स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने कार्यक्रम प्रस्ताव गरेको छ ।
- मन्थली नगरक्षेत्रभित्रका बिरामीलाई उपचारमा आवश्यक पर्ने रगतको लागि नेपाल रेडक्रस सोसाईटीसंगको सहकार्यमा ब्लड बैंक स्थापना गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छ ।
- स्वास्थ्य सेवाका समग्र कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न रु २ करोड २ लाख ८९ हजार ४ सय ८४ रुपैया बजेट विनियोजन गरेको छ ।
- दलित,जनजाति,अपाङ्ग,महिला,वालवालिका,अल्पसंख्यक जस्ता लक्षित बर्गलाई राज्यको मुल प्रवाहीकरण गर्न जातीय र बर्गीय विभेदको अन्त्य गरी लागत साझेदारीमा आयमूलक, सीपमूलक एवं चेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छ ।
- लैंगिक हिंसा न्यूनीकरण,सहयोगापेक्षी मानव तथा हिंसापिडित मानिसको पुनर्स्थापना जस्ता कार्यक्रमको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरको छ ।
- आ.व. २०८१ जेठ मसान्त भित्र मन्थली नगरपालिकालाई बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त नगरपालिका घोषणा गर्न रु. १ करोड विनियोजन गरेको छ ।
- सामाजिक समावेशीकरण र बालमैत्री कार्यक्रम समेत सञ्चालन गर्न कुल रु १ करोड ५७ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छ ।
- नगरभित्रका कला, भाषा र संस्कृतिहरूको संरक्षण एवं सम्बर्द्धन गर्न रु १५ लाख विनियोजन गरेको छ ।

- सुखवाग्रस्त क्षेत्रका बासिन्दाको लागि डीप बोरिंगको माध्यमबाट स्वच्छ पिउनेपानीको व्यवस्थापन गर्नको लागि **रु १५ लाख रुपैया** बिनियोजन गरेको छ। यसले आगामी आ.व. मा सामान्य रूपमा भएपनि खानेपानीको मागलाई सम्बोधन गर्ने विश्वास लिएको छ।

विपद तथा वातावरण

नगरमा रहेको वारुणयन्त्र, एम्बुलेन्स, शववाहन र ब्याक हो लोडर जस्ता आकस्मिक सेवा सञ्चालन गर्न अन्तरपालिका समन्वय र सहकार्य गरी प्रभावकारी रूपमा सुचारू गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छ।

- प्रकोप व्यवस्थापन कोष समेत गरी विपद तथा वातावरणसँग सम्बन्धित कार्यक्रम सञ्चालन गर्न **रु ८३ लाख** विनियोजन गरेको छ।

सुशासन, संस्थागत विकास र सेवा प्रवाह

- स्थानीय सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई संधीय निजामती सेवा सो सरहको तलव भत्ता, सेवा, सुविधा उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाएको छ।
- आन्तरिक राजश्वको दायरा विस्तार गरि राजश्व वृद्धिका क्षेत्रहरू पहिचान गर्न, उद्योगी तथा व्यवसायीहरूसँग अन्तर्क्रिया छलफल, क्षेत्रगत अध्ययन अनुगमन , करदाता शिक्षा कार्यक्रम , प्रभावकारी वजार अनुगमन मार्फत कालो वजारी नियन्त्रण , अस्वाभाविक मुल्य वृद्धि, राजश्व छली हुने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्दै उपभोक्ता अधिकार सुनिश्चित हुने प्रक्रिया अघि वढाउन आवश्यक वजेटको व्यवस्था गरेको छ।

कानून तथा न्याय

- समुदायमा उत्पन्न हुने सानातिना विवाद मेलमिलापका माध्यमबाट निराकरण गर्न मेलमिलाप केन्द्रको व्यवस्थापन ,अन्तरपालिका स्तरीय न्यायिक समितिका पदाधिकारी र जिल्ला न्यायिक, अर्ध न्यायिक निकायहरूका बीच अन्तर्क्रिया कार्यक्रम र कानून तर्जुमा समेतका लागि **रु.२५ लाख** बिनियोजन गरेको छ।

साझेदारी र सहकार्य

- नगरको चौतर्फी विकास एवं उन्नयनका लागि विभिन्न क्षेत्रहरूमा सहकार्य गरी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न नगरसंग सम्झौता तथा प्रतिवद्धता जनाएका संघ सस्थाहरूसँग साझेदारी तथा सहकार्यका लागि **रु २ करोड ३८ लाख** वजेटको व्यवस्था गरेको छ।

सभाध्यक्ष महोदय,

- आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न रु १ अरब ४ करोड ५४ लाख ९२ हजार ८ सय ३७ विनियोजन गरिएको मध्ये चालु तर्फ रु ४५ करोड ९३ लाख ९२ हजार ७ सय ८७ (४३.९४ प्रतिशत) र पुँजीगत तर्फ रु ५८ करोड ६१ लाख ५० (५६.०६ प्रतिशत) रकम विनियोजन गरेको छु ।
- आय व्यय र करका दर एवं दायराहरूको विस्तृतीकरण विनियोजन विधेयक, आर्थिक विधेयक, वजेट पुस्तिका र विषय क्षेत्रगत वजेटको अनुमानित विवरण र वडागत अनुमानित वजेट विवरण अनुसूचीमा रहने छन् ।
- प्रस्तुत वजेट तर्जुमाको चरणमा मार्गदर्शन गर्नु हुने नगर प्रमुख ज्यू साथै सहयोग पुर्याउनुहुने प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, वडाध्यक्ष ज्यूहरू, कार्यपालिकाका सदस्य ज्यूहरू, विषयगत समितिका पदाधिकारी, नगर सभा सदस्य ज्यूहरू र समस्त कर्मचारी वर्गप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । वजेट तर्जुमाको क्रममा महत्वपूर्ण राय सुझावहरू प्रदान गर्नु हुने राजनीतिक दल, समाजसेवी, बुद्धिजीवी, निजी क्षेत्र, सहकारी क्षेत्र, नागरिक समाज र सञ्चार जगतलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । वजेट कार्यान्वयनमा सवैको रचनात्मक सहयोग रहने अपेक्षा समेत गरेको छु ।

धन्यवाद ।

मिति २०८०/०३/१०